

KAZA VE KADER

- 1) **Kader** (Kelime anlamı) : Ölçü, miktar, düzen, denge, plan ve program
Kader : Allah'ın varlıkları yaratırken vermiş olduğu değişmez özellikler yaptığı program, koyduğu kurallardır.
- 2) **Kaza (kelime anlamı)** : Meydana gelmek, hükmetmek
Kaza : Allah'ın yaptığı plan ve programın yeri ve zamanı gelince **ortaya çıkması, gerçekleşmesi**
- 3) Kader Allah'ın irade ve **ilim**, kaza irade, kudret ve **tekvin** sıfatlarıyla ilgilidir.
- 4) **Mutlak Kader** : Allah tarafından belirlenen ve **değişmeyen kader**.
Mümkün Kader: Allah'ın dışındaki varlıkların etkili olabildiği **değişebilen kader** .
- 5) Allah evreni yaratırken **düzen ve dengeyi sağlamak için** her şeyi bir ölçüye göre yaratmıştır
- 6) **Evrendeki yasalar** (fiziksel, biyolojik, toplumsal) **sebebe sonuç ilişkisine** göre gerçekleşir.
Sünnetullah: Allah'ın evreni yaratırken koyduğu **değişmez yasa ve kurallar**.
- 7) **İnsanın kaderi**: Akıllı, irade sahibi seçimlerinde özgür yaptıklarından sorumlu, iyi ve kötüyü yapma kabiliyeti olan, rızkını elde etmek için çalışması gereken bir varlık olmasıdır
- 8) **Küllî İrade**: **Sınırsız** olan Allah'ın iradesi.
Cüz-i İrade: **Sınırlı** olan insanın iradesi.
İrade: **İstemek**, bir şeyi yapıp yapmamaya karar verme gücü küllî ve cüz-i iradeyi gemi örneğiyle açıklayabiliriz.
- 9) Allah bütün yarattığı varlıklar için yaşamlarını sürdürecektir rızıklar yaratmış, **rızka ulaşmayı da çalışmaya emek sarfetmeye bağlamıştır**. (Arslan ve Kötürüm tilki hikayesi)
- 10) İnsanın **akıllı**, irade sahibi, **seçimlerinde özgür** ve yaptıklarından **sorumlu** olması kaderidir. Acıkmaması, susması, üşmesi, heyecanı, korkma duygusu da kaderidir. Allah tarafından verilmiştir. Fakat açlıktan ve susuzluktan ölmesi, donarak ölmesi, korkak olması insanın mutlak kaderi değildir bunlar için önlem alıp değiştirebilir.
Özgürlük ve sorumluluk doğru orantılıdır. Özgürlük arttıkça sorumluluk artar. Özgürlüğü etkileyen şeyler akli, zekası, gücü, yetenekleri, parası vb.
- 11) Allah yarattığı tüm canlıları ölümlü olarak yaratmıştır her canlı mutlaka doğar ve ölür Allah her canlıya potansiyel bir ecel belirlemiştir. Kimisi 24 saat kimisi de 300 yıl yaşayabilir. Doğum ile ölüm arasında geçen yaşam evresine ömür denir. Ömür insanların davranışlarına göre uzar veya kısalır. **Ölüm anına ecel denir**. O ana geldiği zaman değiştiremeyiz. (Hz. Ömer'in Şam Yolculuğu)
- 12) **Tevekkül (kelime anlamı): Güvenmek, bağlanmak**
Tevekkül: Yapabileceğimiz her şeyi yapıp bütün tedbirleri aldıktan sonra işin **gerisini Allah'a bırakmaktır. (Deveni bağla öyle tevekkül et)**
- 13) **Yanlış kader anlayışı**: Kendi sorumluluk sahamıza giren ve cüz-i irademizle yaptığımız yanlış davranışların sonuçlarını üstlenmeyip, işi kadere bağlamak, sorumluluklarımızdan kaçınmak yanlış bir kader anlayışıdır. Sigara içip akciğer kanseri olan birisinin bunu kadere bağlaması, birini yaralayıp veya öldürüp hapse giren birisinin kendisine kader mahkumu demesi veya fakir olan birisini fakirliği kader olarak bilmesi, tembel bir öğrencinin tembelliği kaderi olarak görmesi kaderi yanlış yorumlamaktan kaynaklanır.
Başka bir yanlışta değişmeyen ve Allah tarafından konulan fiziksel, biyolojik ve toplumsal yasalara uymayıp yine sonuçlarını kadere bağlamaktır. Allah veba ve ebola virüsüne başkasına bulaşma özelliği vermiştir. Biz bu biyolojik yasalara dikkat etmezsek bu mikrop bize bulaşır bizi öldürebilir. Bunun sorumluluğu bize aittir. Yanlış kader anlayışını şu sözle aşabiliriz. **"Değiştirebileceğimiz hiç bir şey bizim mutlak kaderimiz değildir."**
- 14) **Ayetel Kürsi**: Bakara suresinin 255. Ayetidir (Bir ayet). Allah'ın özelliklerinden ve sıfatlarından bahsettiği için önemlidir. Allah'ın **Hayy(diri), kayyum (gözetleyici ve işlerin idaresini üzerine alan)** olması, uyumaması ve uyuklamaması, yerdeki ve gökteki her şeyin sahibi olması, her şeyi bilmesi, Kürsüsünün yeri ve göğü kaplayıp içine alması, Allah'ın yüce ve büyük olması.
- 15) **Kadere İmanın Faydaları**:
 - a. Kadere inanan kişi başarıya ulaşmak için çalışması gerektiğini bilir ve çok çalışır,
 - b. Rızkı elde etmek için emek sarfeder,
 - c. Allah'ın evrene koyduğu yasaların değişmeyeceğini bilir bu yasalara uygun davranışlar sergiler
 - d. Akıl ve iradesini doğru ve güzel şeyleri seçmek için kullanır,
 - e. Kendi yaptığı yanlışlardan başına gelenlerden dolayı bu benim kaderimmiş deyip kolay yolu seçmez,
 - f. Yapılabilecek tüm şeyleri yaptıktan sonra işin gerisini Allah'a bırakır. Allah'ın kendisine yardım edeceğine inanır,
 - g. Allah tarafından zaman zaman hastalık, kıtlık vb. şeylerle imtihana tabi tutulacağını bilir. Bunun için sabreder, isyan etmez. Akıl edip gerekli tedbirleri alarak en az zararla atlattığına çalışır.
 - h. Hayrı da şerri de yaratan Allah'tır. Şer (kötü) görünen şeylerin hayır, hayır gibi görünen şeylerin şerle sonuçlanabileceğini bilir, acele karar vermez.